

VENTSPILS NOVADA PAŠVALDĪBAS JAUNATNES JOMAS POLITIKAS PLĀNS

2021. – 2023. gadam

Ventspils

2020

SATURS

TERMINI UN SAĪSINĀJUMI	3
IEVADS- VENTSPILS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PLĀNA NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS	7
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS.....	9
1.1. Jauniešu anketēšana, datu apkopojums	14
1.2. SVID analīze	21
2. NORMATĪVAIS REGULĒJUMS JAUNATNES JOMĀ.....	24
3. VENTSPILS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS	27
3.1. Jaunatnes politikas vīzija, mērķis, uzdevumi un prioritārie attīstības virzieni.....	27
3.2. Rīcības programma	29
3.2. Finansējuma avots.....	37
3.3. Plānotie rezultāti	37
3.4. Plāna vadība un uzraudzība.....	38
4. PĀRSKATS PAR LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM	39
4.1. Jauniešu forums „MUMS”	39
4.2. Politikas plāna publiskā apspriešana.....	40
Pielikums Nr.1.	42
Pielikums Nr.2.	44
Pielikums Nr.3.	47
Pielikums Nr.4.	48

TERMINI UN SAĪSINĀJUMI

Darbs ar jaunatni – uzdevumu kopums, kas atbalsta un veicina jauniešu iniciatīvas, radot labvēlīgus apstākļus viņu intelektuālajai un radošajai attīstībai; nodrošina jauniešiem iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības ceļā; nodrošina jauniešiem iespēju lietderīgi izmantot brīvo laiku un nodrošina jauniešiem viņu attīstības vajadzībām atbilstošas informācijas pieejamību. Programmas izpratnē par darbu ar jaunatni netiek uzskatīta vispārējā izglītība, interešu izglītība un profesionālās ievirzes izglītība.

Interesešu grupa – uz brīvprātības pamatiem izveidota, likumā noteiktajā kārtībā neregistrēta jauniešu grupa ar kopīgām interesēm un mērķiem.

Jaunietis – saskaņā ar Jaunatnes likumu jaunietis Latvijā ir persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatnes politika – visās valsts politikas jomās īstenojamu mērķtiecīgu darbību kopums, kas veicina jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanu sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanu. Valsts jaunatnes politiku īsteno valsts pārvaldes iestādes un pašvaldību iestādes atbilstoši savai kompetencei, kā arī jaunatnes organizācijas un citas fiziskas un juridiskas personas saskaņā ar funkciju deleģēšanas līgumu („Jaunatnes likums”).

Jaunatnes lietu speciālists – pašvaldības noteikta atbildīgā persona darbam ar jaunatni, kas koordinē jaunatnes darbu novada teritorijā, sadarbojoties ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām, izstrādā priekšlikumus jaunatnes politikas pilnveidei, īsteno un koordinē informatīvus un izglītojošus pasākumus, projektus un programmas jaunatnes politikas jomā, sekmē jauniešu pilsonisko audzināšanu, veicina jauniešu brīvprātīgo darbu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē, konsultē jauniešus jaunatnes politikas jomā, tajā skaitā par pasākumu, projektu un programmu izstrādi un īstenošanu, kā arī veicina jauniešu personības attīstību.

Jauniešu līdzdalība - process, kurā jauniešiem ir iespēja piedalīties sev būtisku jautājumu izlemšanā un apkārt notiekošā veidošanā ar mērķi uzlabot savu un līdzcilvēku dzīves kvalitāti.

Jaunatnes darbinieks – pašvaldības noteikta persona, kas veic darbu ar jaunatni konkrētajā iestādē (skolā).

Jauniešu iniciatīvu centrs, Brīvā laika pavadīšanas centrs – pašvaldības iestāde vai pašvaldības iestādes struktūrvienība. Tas ir viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām.

Jauniešu dome – skolu jaunatnes pašpārvalžu pārstāvji, kuri apvienojas savu interešu aizstāvēšanai un sadarbības veicināšanai ar pašvaldību. Saskaņā ar Jaunatnes likumu, ja pašvaldība izveido jauniešu domi, tās sastāvā iekļauj izglītojamo pašpārvalžu, jauniešu iniciatīvu grupu un jaunatnes organizāciju pārstāvjus. Pašvaldības jauniešu domes pamatuzdevumi ir šādi:

- piedalīties jauniešu interešu un vajadzību izpētē un analīzē,
- izstrādāt priekšlikumus pašvaldības jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai;
- veicināt pašvaldības jauniešu sadarbību un pieredzes apmaiņu;
- veicināt jauniešu sadarbību ar pašvaldību, citām jauniešu domēm, institūcijām un organizācijām;
- veicināt jauniešu iniciatīvas;
- līdzdarboties pašvaldības organizētajos pasākumos;
- izplatīt informāciju par jauniešiem piedāvātajām iespējām;
- iesaistīties pašvaldības darbā ar jaunatni un tā ietvaros organizētajos pasākumos, projektos un programmās.

Jauniešu nevalstiskā organizācija (NVO) – Biedrību vai nodibinājumu reģistrā reģistrēta biedrība, kas atbilst šādiem kritērijiem:

- viens no biedrības statūtos noteiktajiem darbības mērķiem ir darbs ar jaunatni, veicinot jauniešu iniciatīvu un līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē;
- biedrībā vismaz divas trešdaļas biedru ir bērni un jaunieši vai arī to veido vairākas biedrības, kurās kopā vismaz divas trešdaļas biedru ir bērni un jaunieši;
- biedrības pārvaldes institūcijās ir nodrošināta jauniešu līdzdalība, un šīs līdzdalības kārtība noteikta attiecīgās biedrības statūtos.

Jauniešu brīvprātīgais darbs – bezatlīdzības darbs (arī pakalpojumu sniegšana), ko veic jaunieši, nestājoties darba tiesiskajās attiecībās Darba likuma izpratnē, bet noslēdzot brīvprātīgā darba līgumu.

Jauniešu centrs – pašvaldības iestāde vai pašvaldības iestādes struktūrvienība, kura mērķis ir veicināt pašvaldības jauniešu iniciatīvas, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē; kas veic darbu ar jaunatni atbilstoši “Jaunatnes likums” (08.05.2008.) noteiktajiem pamatuzdevumiem:

- 1) atbalstīt un veicināt jauniešu iniciatīvas, radot labvēlīgus apstākļus viņu intelektuālajai un radošajai attīstībai;
- 2) nodrošināt jauniešiem iespēju iegūt dzīvei nepieciešamās prasmes, zināšanas un kompetences neformālās izglītības ceļā;
- 3) nodrošināt jauniešiem iespēju lietderīgi izmantot brīvo laiku;
- 4) nodrošināt jauniešiem viņu attīstības vajadzībām atbilstošas informācijas pieejamību un neformālās izglītības pasākumu, projektu un programmu īstenošanu; jauniešu iesaistīšanu jaunatnes organizācijās vai jauniešu iniciatīvu grupās un brīvprātīgajā darbā; 3) sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu iekļaušanu vienaudžu vidē; 4) starpkultūru dialogu jauniešu mērķauditorijā; 5) konsultācijas jauniešiem par viņiem aktuālām tēmām; 6) jauniešu iesaistīšanos pašvaldības darbā ar jaunatni un tā ietvaros organizētajos pasākumos, projektos un programmās

Neformālā izglītība - jebkura ārpus formālās izglītības organizēta jauniešu izglītojoša darbība. Tā papildina formālo un interešu izglītību, nodrošinot to iemaņu un prasmju apguvi, kas nepieciešamas sociāli un ekonomiski aktīvam pilsonim, kurš spēs integrēties sabiedrībā un darba tirgū.

SAĪSINĀJUMI

BD -brīvprātīgais darbs

ES – Eiropas Savienība

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

JC – Jauniešu centrs

BJC- Bērnu un jauniešu centrs

JD – jaunatnes darbinieks

JLS – jaunatnes lietu speciālists

JLKP - Jaunatnes lietu konsultatīvā padome

NEET – jaunieši, kas nestrādā, nemācās un neapgūst arodu

NVA – Nodarbinātības valsts aģentūra

NVO – nevalstiskās organizācijas

NFI – neformālā izglītība

VNP- Ventspils novada pašvaldība

ESI fondi- Eiropas strukturālie un investīciju fondi

IEVADS- VENTSPILS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PLĀNA NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS

Jaunietis- persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem- tāds ir definējums jēdzienam, kaut arī tas ietver tikai kāda noteikta vecuma posma robežu, konkrēti par pašu vecumposmu un tā iezīmēm neko nepasakot, tas tomēr ir jēdziens ar izvērstāku nozīmi.

Jaunatne ir tā sabiedrības daļa, uz kuru vienmēr tiek balstīta sabiedrības nākotne. Tāpēc par svarīgu uzdevumu tiek uzskatīts- mērķtiecīgi virzīts darbs ar jaunatni, kas arī sekmē motivētus jauniešus, kuri tālākā dzīves posmā sevi atspēkos, respektīvi, dos pienesumu sabiedrībai- vai tas būtu izglītības, vadības, politikas, vai arī caur kādā citā darbības jomā. Pozitīvais šajā vecumposmā un kopīgais šai vecuma amplitūdai ir uzdrīkstēšanās, nebaidīšanās kļūdīties, medijpratība, radošums un novitāte dažādu ideju īstenošanā. Jauniešu organizētību, iniciatīvu un ieguldījumu var rosināt mērķtiecīgs darbs ar jauniešiem, kas ir balstīts jauniešu pozitīvajās iezīmēs un prasmēs, tādējādi nostiprinot noderīgas īpašības tālākiem dzīves posmiem: prasmi uzņemties atbildību, sadarboties, kritiski domāt, kā arī plānošanas un organizatoriskās prasmes.

Ventspils novada pašvaldība pilda savas funkcijas jaunatnes politikas īstenošanā, pamatojoties uz Jaunatnes likumu, kas nosaka jaunatnes politiku Latvijā un šī likuma 5.pantu, kas nosaka, ka “pašvaldība, pildot savas funkcijas, piedalās valsts jaunatnes politikas īstenošanā”. Šī paša likuma ietvaros noteikts, ka “pašvaldība plāno darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus”. Ventspils novada pašvaldības Jaunatnes politikas plāna saturs ir izstrādāts saskaņā ar Eiropas Savienības jaunatnes stratēģiju 2019.-2027. gadam un Izglītības un zinātnes ministrijas ieteikto bāzes modeli darbam ar jaunatni pašvaldībās.

Ventspils novada jaunatnes politikas plāna izstrāde tiek uzsākta 2019.gadā, un tas ir pirmais jaunatnes plānošanas dokuments novadā, uz kā tiks balstīta jaunatnes jomas attīstība. Plānošanas dokuments tiek izstrādāts trim gadiem, tā mērķis ir nodrošināt ilgtspējīgu, strukturētu, pārredzamu, mūsdienām atbilstošu un reāli izpildāmu darbu ar jaunatni Ventspils novadā, kas veicinātu un uzlabotu jauniešu pilnvērtīgu un vispusīgu attīstību, iekļaušanos sabiedrībā un dzīves kvalitātes uzlabošanas prioritārajās jomās:

- Jauniešu neformālā un interešu izglītība;
- Jauniešu sociālā iekļaušana;
- Jauniešu līdzdalība;
- Jauniešu nodarbinātība un uzņēmējdarbība, uzņēmīgums;
- Jauniešu veselība un labklājība.

Nozīmīgs uzdevums plānošanas jomā ir paredzēt atbilstošas aktivitātes jaunieša personības attīstībai, kā arī nodrošināt jauniešiem pieejamus pakalpojumus un aktivitātes, kas veicinātu jauniešu pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā un darba tirgū. Būtiska uzmanība jāpievērš arī uzņēmējdarbības un pilsoniskās sabiedrības aktivitātēm, veicinot jauniešu piederīguma apziņu, tādējādi stiprinot viņu lojalitāti, pienākuma apziņu un ieinteresētu attieksmi pret vidi.

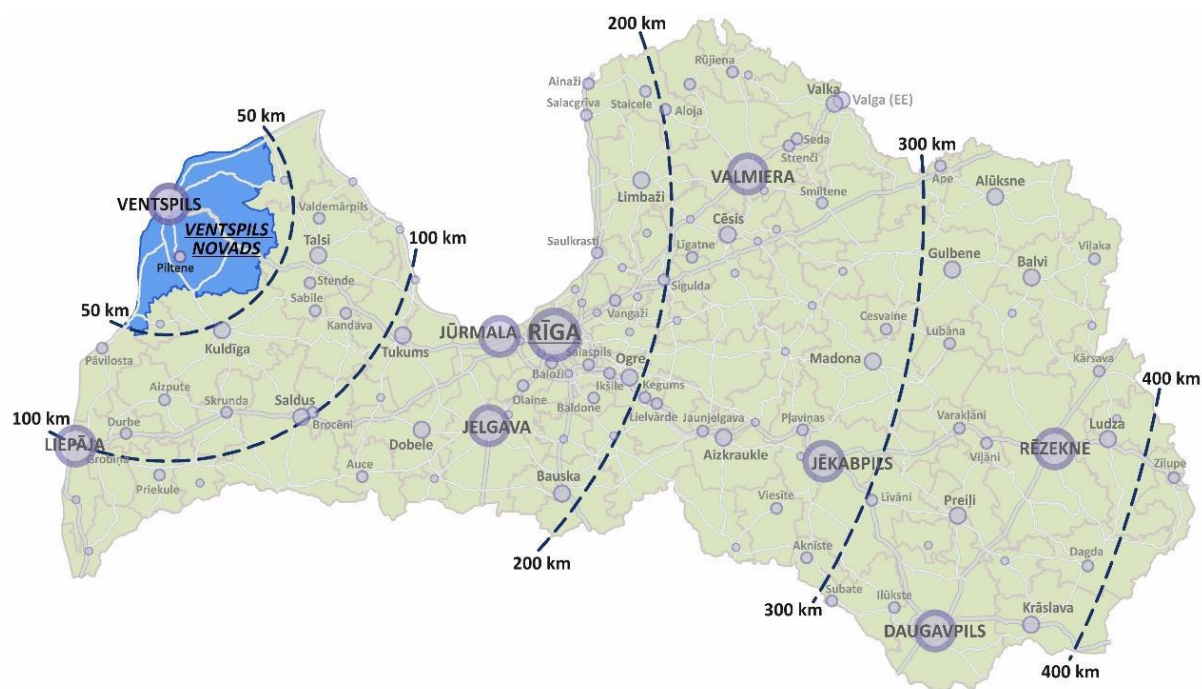
Jaunatnes politikas plānošanas dokumenta uzdevumi:

1. Izpētīt vispārējo situāciju jaunatnes jomā Ventspils novada pašvaldībā, definējot pašvaldības mērķus jaunatnes jomā;
2. Noskaidrot jauniešu viedokli jautājumos par jaunatnes darbu un jauniešu vajadzībām novadā;
3. Izstrādāt rīcības plānu 2021.-2023. gadam, ņemot vērā pašvaldības un valsts prioritātes darbā ar jaunatni.

Ventspils novada Jaunatnes politikas plānošanas dokuments ir izstrādāts saskaņā ar Latvijas Republikas Jaunatnes likumu, likumu "Par pašvaldībām".

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Ventspils novads atrodas Latvijas ziemeļrietumos, Kurzemes plānošanas reģionā, aizņem 2458 km² lielu teritoriju un ir otra lielākā pašvaldība Latvijā. Robeža ar Baltijas jūru ir nepilnu 92 km gara. (Attēls 1)

Attēls1 Ventspils novada ģeogrāfiskais novietojums Latvijā

Ņemot vērā plašo novada teritoriju, galvaspilsētas Rīgas sasniedzamība no apdzīvotām vietām atšķiras, kopumā ceļā pavadāmajam laikam ar automašīnu variējot no 2h maršrutā Ugāle-Rīga (attālums 150 km) līdz 2h 40 min, lai nokļūtu no Užavas uz Rīgu (attālums 200 km). Tāpat atšķiras attālums un ceļā pavadāmais laiks līdz tuvākajam nacionālas nozīmes centram Ventspilij, kur arī darbojas novada administrācija. Lai nokļūtu no Jūrkalnes vai Usmas Ventspilī, jāmēro vairāk kā 50 km, savukārt Vārve un Tārgale atrodas tikai aptuveni 10 km attālumā.

Novada teritoriju veido Piltenes pilsēta un 12 pagasti: Ance, Jūrkalne, Piltene, Pope, Puze, Tārgale, Ugāle, Usma, Užava, Vārves pagasts, Ziru pagasts, Zlēku pagasts (Attēls 2). 12 pagastos atrodas 54 ciemi. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes eksperimentālās statistiskās datiem par

iedzīvotāju skaitu novada ciemos, izriet, ka 69% novada iedzīvotāju dzīvo apdzīvotās vietās – ciemos un Piltenes pilsētā, savukārt lauku teritorijās (ārpus ciemiem) dzīvo 31% iedzīvotāju.

Attēls 2 Ventspils novada teritorija

2019. gada sākumā Ventspils novadā iedzīvotāju skaits bija 10 925, tas ik gadu novadā samazinās. Ventspils novads ir otrais visretāk apdzīvotais novads Latvijā – vidējais blīvums ir 4 cilv./km². Pēdējos gados dzimušo skaits ir bijis svārstīgs, 2018. gadā piedzima 125 bērni, savukārt 2015. un 2016. gadā vērojama augstākā dzimstība pēdējo desmit gadu laikā – attiecīgi 166 un 164 dzimušie novadā. Mirušo skaits pārsniedz dzimušo skaitu novadā, 2018. gadā miruši 219 iedzīvotāji. Dabiskais pieaugums novadā pēdējos 20 gadus ir negatīvs.

Pēc dzimuma Ventspils novadā nedaudz vairāk ir sievietes – 50,01%, bet vīrieši – 49,99% (Latvijā 2019. gadā vīrieši bija 46,1%, bet sievietes 53,9%). Pastāvīgo iedzīvotāju vidējais vecums Ventspils novadā pieaug. 2011. gadā vidējais vecums bija 40,5 gadi, bet 2019. gada sākumā 42,3 gadi.

Ventspils novadā, sadalot iedzīvotājus pa vecuma grupām, 2019. gadā lielāko daļu sastāda iedzīvotāji vecuma grupā 25 – 49 gadi (32%), tad seko vecuma grupas 50 – 64 gadiem (22%) un virs 65 gadiem (20%). Vecuma grupas līdz 14 gadiem īpatsvars ir 16%, un vecumā no 15-24 gadiem 10%.

Pēc iedzīvotāju darbības vecuma, 2019. gadā salīdzinot ar 2011. gadu, Ventspils novadā ik gadu pakāpeniski samazinājies iedzīvotāju skaits:

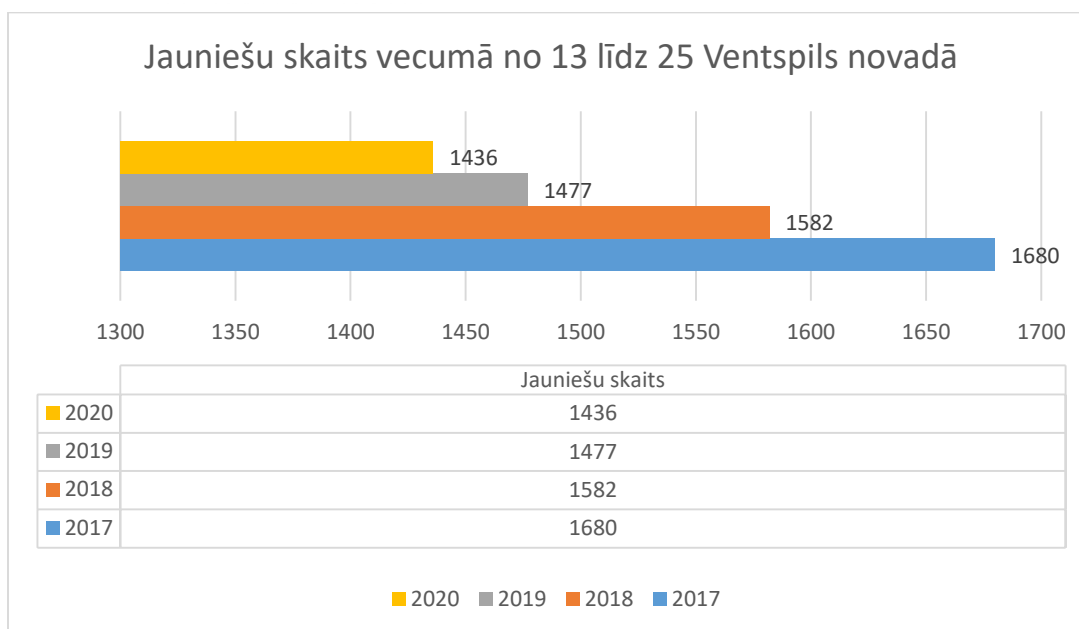
virš darbības vecuma par 5,3% mazāk;

darbības vecumā par 14,0% mazāk;

zem darbības vecuma par 2,1% mazāk.

2019. gadā 61,3% no Ventspils novada iedzīvotājiem ir darbības vecumā jeb no 15-64 gadiem, savukārt 16% ir līdz darbības vecumam un 22,7% ir virš darbības vecuma. 2019. gada sākumā novadā dzīvoja 2476 iedzīvotāji virš darbības vecuma, līdz darbības vecumam 1751 iedzīvotājs un 6698 darbības spējīgie iedzīvotāji.

Ventspils novadā darbojas 8 vispārējās izglītības iestādes (6 pamatskolas, 2 vidusskolas), 1 speciālā pamatskola, 6 pirmsskolas izglītības iestādes, 3 profesionālās ievirzes izglītības iestādes. Izglītojamo skaits 2019. gadā novada izglītības iestādēs- 940. Jauniešu skaits novadā (vecumā no 13 līdz 25 gadiem) ik gadus sarūk (Attēls 3). Šāda tendence vērojama visā valstī.

Attēls 3 CSPD jauniešu skaits Ventspils novadā 2017-2020

Ventspils novadā trijos pagastos izveidoti bērnu/jauniešu centri – jauniešu centrs “Ligzda” Vārvē un bērnu centrs “Tīne” Zūrās, Vārves pagastā, Puzes pamatskolas bērnu un jauniešu centrs “Avots”. Bērniem un jauniešiem ir iespējams darboties arī Ventavas sabiedriskajā centrā, Zlēku sociāli sabiedriskajā centrā un Jūrkalnes pagasta ēkā, kur izveidotas brīvā laika pavadīšanas telpas. No 2019.gada februāra Ventspils novada Izglītības pārvaldē atjaunots jaunatnes speciālista amats.

Novadā darbojas 10 kultūras un tautas nami, 13 bibliotēkas, trīs novadpētniecības ekspozīcijas un vairāk kā 45 amatiermākslas kolektīvi.

Ventspils novadā ir labi attīstīta sporta infrastruktūra, brīvi pieejamas ir sporta zāles, stadioni, sporta laukumi, trenāžieru zāles, komandu sporta veidu laukumi, āra trenāžieri un vieglatlētikas manēža, tādā veidā katrā no pagastiem nodrošinot dažādu sporta infrastruktūru.

Tradicionālās ekonomikas nozares novadā ir mežsaimniecība, lauksaimniecība, tūrisms, tirdzniecība un pakalpojumu sniegšana. Ventspils novadā 2017. gadā ir 824 ekonomiski aktīvi tirgus sektora uzņēmējdarbības subjekti. Lielākie uzņēmumi pēc apgrozījuma nodarbojas ar

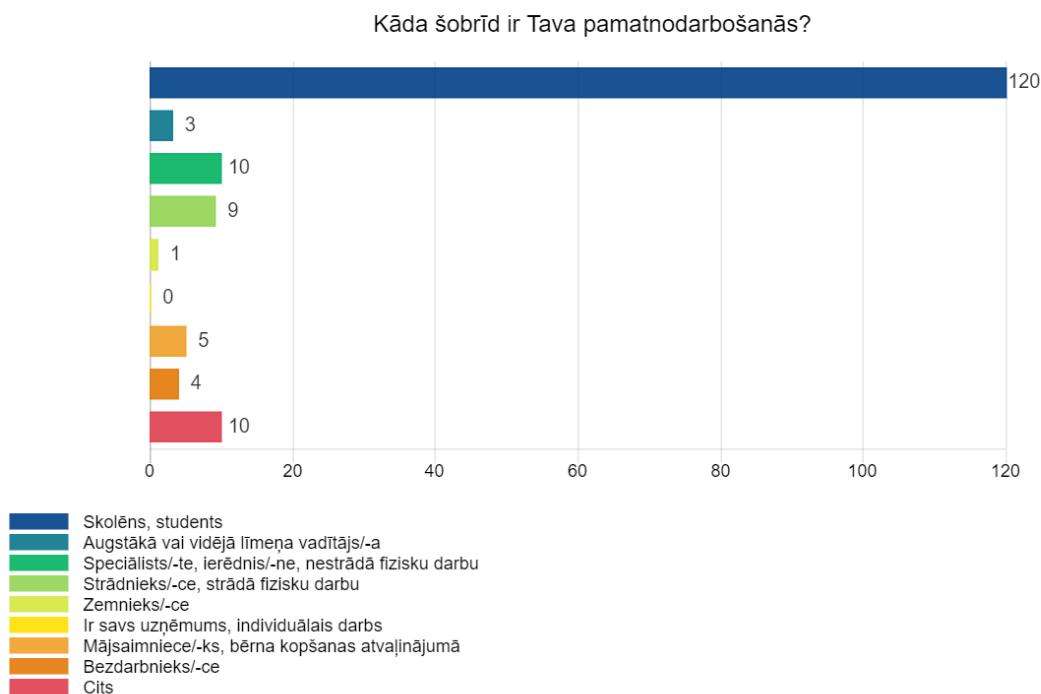
kokapstrādi, gaļas un mājputnu gaļas produktu ražošanu, mazumtirdzniecību, kūdras ieguvi, mežizstrādi, piena lopkopību, jaukto lauksaimniecību u.c.¹

Pamatojoties uz izstrādāto Ventspils novada attīstības programmu 2020. – 2026., pārskatot un atlasot tajā iekļauto informāciju, kas ir nozīmīga arī Jaunatnes politikas plānošanas dokumentam, tika izvirzītas prioritātes darbam ar jaunatni un izstrādāts rīcības plāns.

¹http://ventspilsnovads.lv/wp-content/uploads/2020/04/I_Pasreizejas_situacijas_raksturojums.pdf

1.1. Jauniešu anketēšana, datu apkopojums

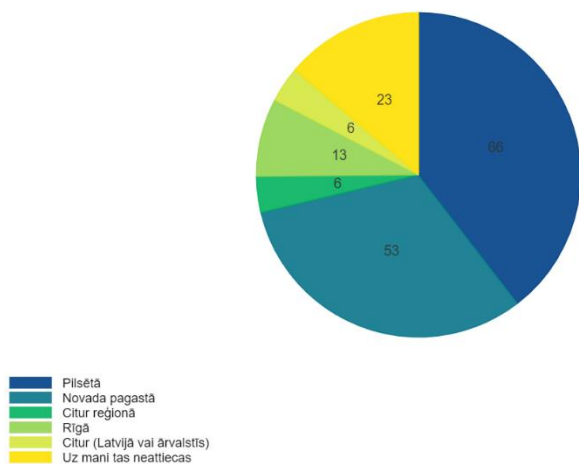
Izstrādājot Ventspils novada jaunatnes politikas plānu, viens no svarīgākajiem uzdevumiem bija uzzināt jauniešu viedokli par jauniešu dzīvi novadā, skatījumu uz jaunatnes darbu novadā un jauniešiem piedāvātajām iespējām. Kopumā Ventspils novadā vecuma grupā no 13 līdz 25 ir 1572 deklarēti jaunieši (2019.g. statistika.). Aptaujas anketa tika izstrādāta un publicēta www.visidati.lv portālā 2019. gada 17. septembrī, pieejama sociālajos tīklos respondentiem tā bija līdz 2020.gada 10. janvārim. Anketēšanā piedalījās 162 respondenti. Aptaujas anketu veidoja 22 jautājumi. No 162 respondentiem bija 56 vīrieši un 106 sievietes. Lielākais pārsvars respondentu bija skolēni/ studenti (Attēls 4).

Attēls 4 Respondentu pamatnodarbošanās

Lielākā daļa respondentu mācās/studē Ventspils pilsētā vai novadā (Attēls 5).

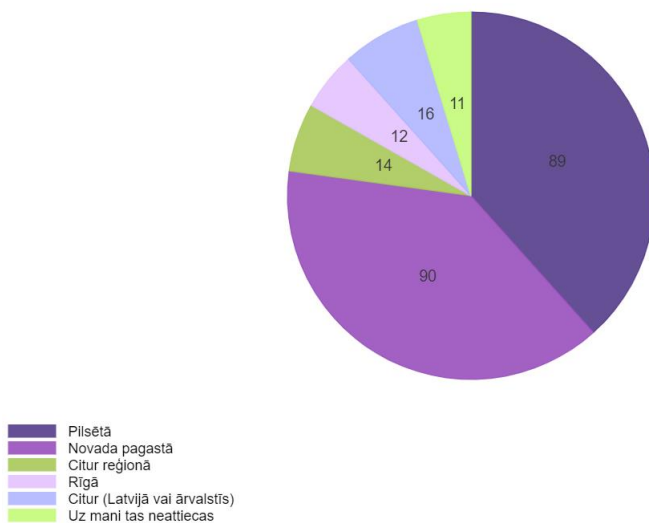
Lūdzu, atzīmē, kur Tu... Atzīmē visas atbilstošās atbildes katrā rindiņā! - ...mācies/studē?

Attēls 5 Anketas jautājums par mācību/ studiju lokāciju

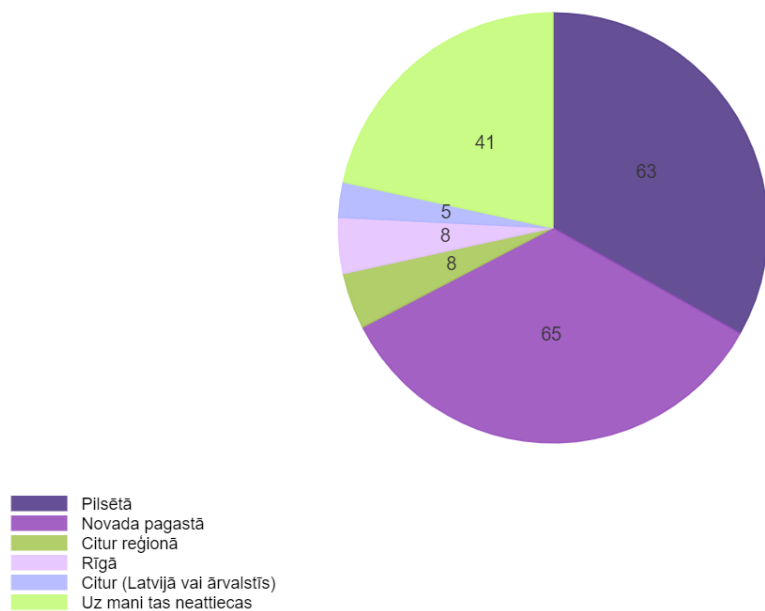
Tāpat lielākā daļa respondentu arī savu brīvo laiku (Attēls 6), sportiskās aktivitātes (Attēls 7) un kultūras pasākumu apmeklējumu (Attēls 8) veic lokālā teritorijā, vai arī tās tuvāk esošajā pilsētā.

Lūdzu, atzīmē, kur Tu... Atzīmē visas atbilstošās atbildes katrā rindiņā! - ...pavadi savu brīvo laiku ("tuse")?

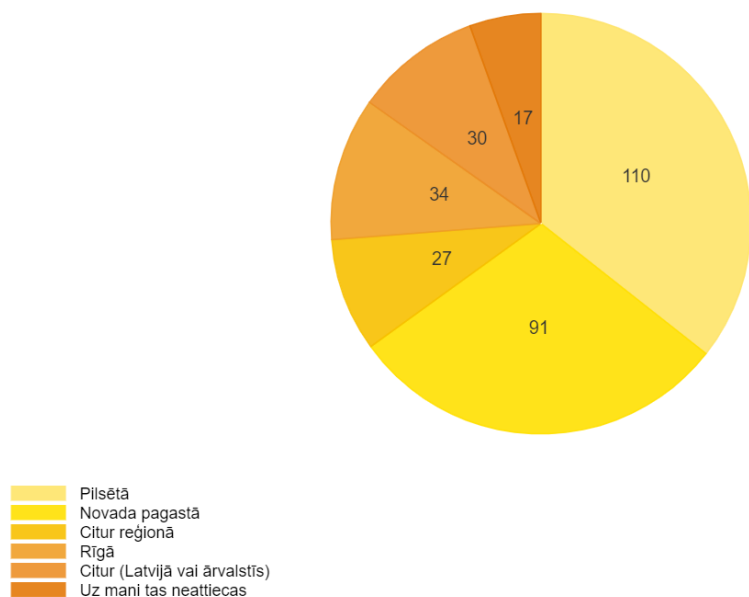
Attēls 6 Anketas jautājums par brīvā laika lokācijas izvēli

Lūdzu, atzīmē, kur Tu... Atzīmē visas atbilstošās atbildes katrā rindiņā! - ...nodarbojies ar sportu?

Attēls 7 Anketas jautājums par sporta nodarbību/ aktivitāšu lokācijas izvēli

Lūdzu, atzīmē, kur Tu... Atzīmē visas atbilstošās atbildes katrā rindiņā! - ...apmeklē kultūras un izklaides pasākumus?

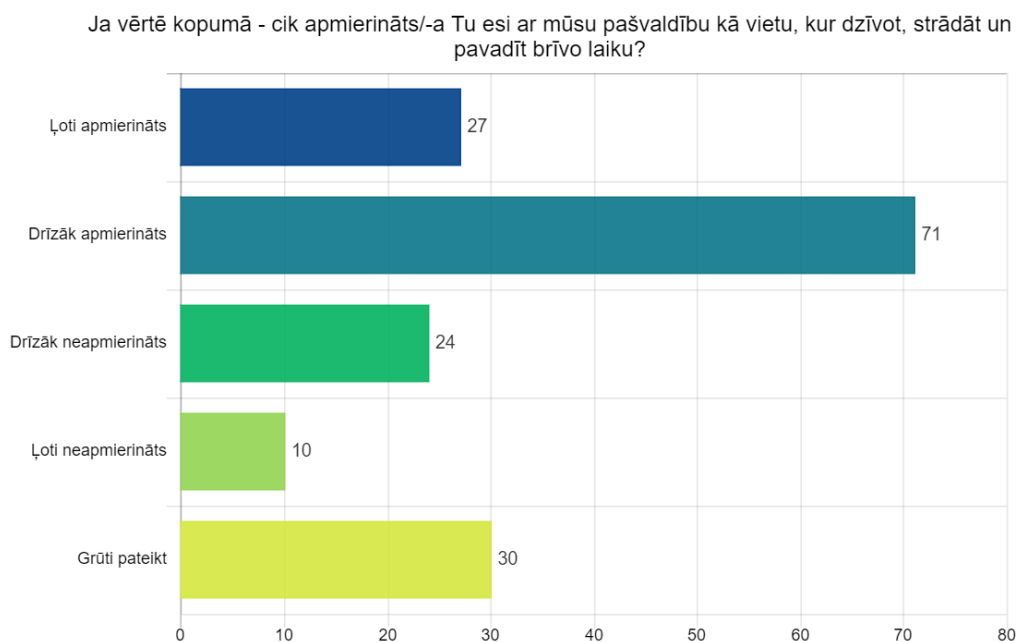

Attēls 8 Anketas jautājums par kultūras pasākumu un izklaides lokācijas vietas izvēli

Ventspilī un Ventspils novadā tiek piedāvāti dažādi kultūras un izklaides pasākumi, kā arī sportisko aktivitāšu piedāvājumi jauniešu vecumam. Ņemot vērā respondentu atbildes, var secināt, ka dažādie piedāvājumi tiek arī aktīvi izmantoti.

Brīvā laika pavadīšanas iespējas jauniešu vecumā nav mazsvarīgas, jau minēts, ka novadā ir trīs jauniešu centri un 3 brīvā laika pavadīšanas telpas. Jaunatnes aktivitātēm nepieciešamo vietu/telpu skaitam vajadzētu augt. Katrā pagastā būtu nepieciešama brīvā laika pavadīšanas telpas, kur jaunieši jūtas gaidīts, uzņemts, kur tiek organizēti saturīgi brīvā laika pavadīšanas pasākumi un aktivitātes. Jaunieši augsti novērtē, ka var dzīvot sakoptā un drošā vidē, tas vairākkārt tika pieminēts anketās. Ventspils novadā tiek piedāvāta arī jauniešu nodarbinātība vasarā, tas arī ir viens no pozitīviem faktoriem.

Kā jaunieši redz pašvaldību, kurā dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku (Attēls 9)? 98 respondenti pašvaldību, kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku, vērtē pozitīvi.

Attēls 9 Vērtējums par pašvaldību- kā dzīves, darba un brīva laika pavadīšanas vietu

Lai izvērtētu jaunatnes darbu pašvaldībā un brīvā laika pavadīšanas iespēju un jauniešu pasākumu novērtējumu, tika uzdoti šādi jautājumi, uz kuriem respondentiem bija jāatbild novērtējoši:

Jauniešiem pašvaldībā ir pieejamas daudzveidīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas un pasākumi

piekrītu	59		36.4%
nepiekrītu	51		31.5%
grūti pateikt	52		32.1%

Pašvaldības darbinieki ir ieinteresēti uzklaut jauniešu idejas par pasākumiem, ko organizēt pašvaldībā

piekrītu	47		29%
nepiekrītu	51		31.5%
grūti pateikt	64		39.5%

Pasākumi jauniešiem ir interesanti un aizraujoši

piekrītu	59		36.4%
nepiekrītu	35		21.6%
grūti pateikt	68		42%

Pasākumos jauniešiem ir iespējams uzzināt ko jaunu vai izmēģināt darīt jaunas lietas

piekrītu	76		46.9%
nepiekrītu	36		22.2%
grūti pateikt	50		30.9%

Speciālisti, kas strādā ar jauniešiem, ir draudzīgi un laipni

piekrītu	87		53.7%
nepiekrītu	15		9.3%
grūti pateikt	60		37%

Es jūtos droši jauniešiem organizētajos pasākumos, kas notiek mūsu pašvaldībā

piekrītu	95		58.6%
nepiekrītu	16		9.9%
grūti pateikt	51		31.5%

Es jūtos droši dodoties uz/ no jauniešiem organizētajiem pasākumiem, kas notiek mūsu pašvaldībā

piekrītu	110		67.9%
nepiekrītu	12		7.4%
grūti pateikt	40		24.7%

Pasākumos jauniešiem man ir laba iespēja satikt un darboties kopā ar saviem vienaudžiem			
piekrītu	96		59.3%
nepiekrītu	22		13.6%
grūti pateikt	44		27.2%

Pasākumos jauniešiem man ir iespēja satikt un darboties kopā ar dažāda vecuma cilvēkiem			
piekrītu	98		60.5%
nepiekrītu	19		11.7%
grūti pateikt	45		27.8%

Secinājums: Ventspils novadā jaunatnes joma nav kvalitatīvi apgūta un funkcionē nepilnvērtīgi, līdz šim nav bijis izstrādāts konkrēts plāns, kurš balstītos uz aktuāli apzinātām jauniešu interesēm, vajadzībām, vēlmēm, ieteikumiem.

Atbilde „grūti pateikt” definējama kā tāda, uz kuru jaunietis īsti nevar sniegt atbildi, jo nav ar konkrēti minēto jomu/ aktivitāti vispār bijis saistīts tās neesamības dēļ.

Jauniešu aktivitāte (skat. uzskaitījumu zemāk) pierādās dažādu pasākumu un aktivitāšu dalībā, tostarp atbildes arī atklāj jomas, kurās nepieciešams izvirzīt prioritātes jauniešu iesaistes veicināšanā, kā piemēram, NVO, Jaunatnes organizācijas, skolu pašpārvaldes.

Kultūras pasākumi

Jā	112		69.1%
Nē	50		30.9%

Vides sakopšanas talkas

Jā	110		67.9%
Nē	52		32.1%

Interesu pulciņi, klubi

Jā	93		57.4%
Nē	69		42.6%

Nevalstiskās organizācijas

Jā	24		14.8%
Nē	138		85.2%

Politiskās partijas

Jā	7		4.3%
Nē	155		95.7%

Jaunatnes organizācijas

Jā	54	33.3%
Nē	108	66.7%

Skolas pasākumi

Jā	132	81.5%
Nē	30	18.5%

Skolēnu/ studentu pašpārvalde

Jā	59	36.4%
Nē	103	63.6%

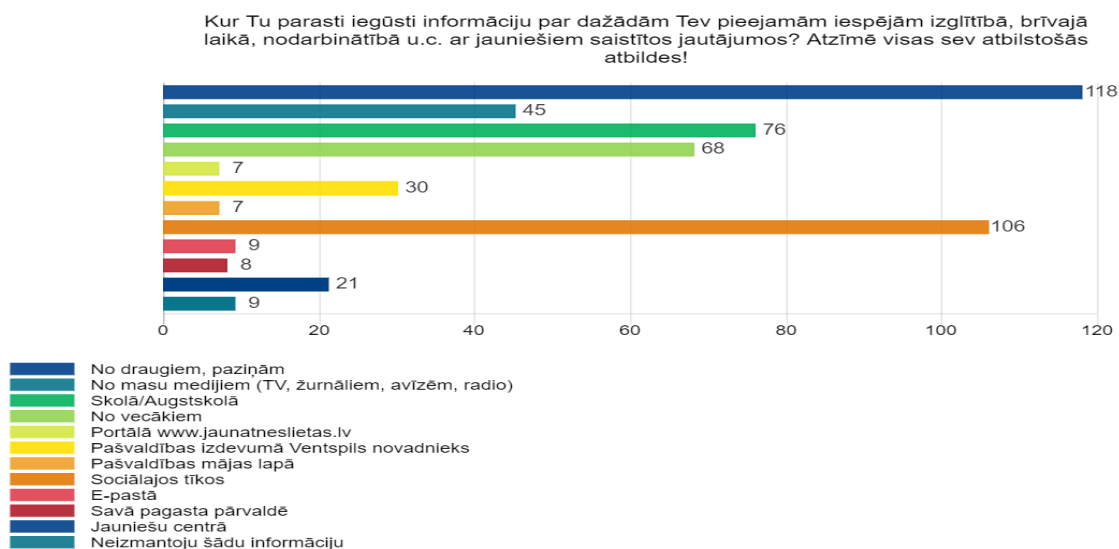
Brīvprātīgais darbs

Jā	78	48.1%
Nē	84	51.9%

Labdarības pasākumi

Jā	72	44.4%
Nē	90	55.6%

Jauniešu informētība ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem, kas spētu veicināt jauniešu piesaisti dažādu pasākumu aktivitātēs, dalībā, kā arī organizēšanas atbalstā un pasākumu organizēšanas iniciatīvā. Lielākoties jaunieši informāciju gūst no saviem draugiem, vai arī jauniešu lietotajos sociālajos tīklos (Attēls 10).

Attēls 10 Informācijas ieguves avoti

Rakstot rīcības programmu, tika ņemtas vērā jauniešu domas, novērtējums, izteiktā kritika, lai Ventspils novada Jaunatnes jomas politikas plānošanas dokuments būtu balstīts uz jauniešu vajadzībām.

1.2. SVID analīze

Strādājot pie Ventspils novada jaunatnes politikas plāna izveides 2021. – 2023. gadam, prioritārajās jomās tika ņemts vērā jauniešu viedoklis un ieteikumi darbā ar jauniešiem novadā. Pēc Ventspils novada jauniešu anketēšanas un darba grupas tikšanās tika izstrādāta SVID analīze, kura atspoguļo esošās situācijas stiprās, vājās puses, iespējas un draudus. Jautājumi anketā, no kuriem tika ņemtas atbildes kopsavilkumam SVID analīzes izveidei:

1. Kas ir būtiskākie iemesli, kādēļ neesi apmierināts/-a ar mūsu pašvaldību kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku?
2. Kas ir būtiskākie iemesli, kādēļ esi apmierināts/-a ar mūsu pašvaldību kā vietu, kur dzīvot, strādāt un pavadīt brīvo laiku?
3. Ieraksti, lūdzu, galvenos jautājumus, kurus mūsu pašvaldībai būtu jārisina tieši jauniešu sfērā.
4. Kādas iespējas pavadīt brīvo laiku Tu vēlētos, lai Tev būtu pieejamas?
5. Kādi ir Tavi komentāri vai ieteikumi jauniešu situācijas uzlabošanai mūsu pašvaldībā?

Pie stiprajām pusēm jaunieši min šādus variantus:

- Pieeja sporta laukumiem
- Projekts Jaunietis darbībā
- Motivētu jauniešu darbībai ir/ dod iespējas
- Sakopta vide
- Pieejamas atpūtas vietas
- Droša/mierīga vide
- Atsaucīgi pašvaldības darbinieki
- Mūžizglītības piedāvājums

- Dažādi interešu izglītības pulciņi
- Atrašanās vieta tuvu pilsētai
- Viss nepieciešamais tuvu mājām
- Daudzveidīga interešu izglītība
- Skolu pašpārvaldes
- Aktīvi, ieinteresēti jaunieši

Savukārt vājās puses jaunieši saredz šādās jomās:

- Maksas pasākumi
- Nav nodrošinātas aktivitātes ziemā
- Nav darba iespējas
- Resursu trūkums pasākumu organizēšanai
- Slikta infrastruktūra
- Maz vietu brīvā laika pavadīšanai
- Trūkst sportisko aktivitāšu iniciatoru pagastos
- Trūkst jauniešus iedvesmojoši darbinieki/ speciālisti
- Nav uz jauniešu publiku vērsti pasākumi
- Skolu slēgšanas draudi
- Nav atgriezeniskā saite iesniegtajiem projektiem
- Nekonkrēta pašvaldības vīzija jaunatnes jomā
- Nesamērīgi komunālie maksājumi ģimenē
- Trūkst sadarbība ar pašvaldību
- Nav atbalsts no pašvaldības motivētiem jauniešiem
- Starpinstitūciju sadarbības neefektivitāte
- Datu un statistikas trūkums par jauniešiem pagastos
- Neuzdrīkstēšanās paust savas idejas, tās realizēt

Par iespējām jaunieši novadā uzskata:

- Vienlīdzīgs finansējums jauniešu jomai katrā pagastā
- Lielāks atbalsts jauniešu iniciatīvām

- Veicināt jauniešu nodarbinātību
- Nodrošinājums starppagastu pasākumiem
- Risinājumi infrastruktūras sakārtošanai
- Darbinieku nodrošinājums pagastos
- Jauniešu iesaiste pašvaldības darbībā
- Telpu nodrošinājums jauniešiem pagastos
- Dažādība interešu izglītībā/ neformālā izglītībā
- Piedāvāt jauniešiem zināšanu papildinošus pasākumus
- Starpinstitūciju sadarbības izveide

Savukārt draudus saredz:

- Jauniešu trūkums
- Skolu slēgšana
- Jauniešu motivācijas trūkums
- Jauniešu iniciatīvas ignorēšana
- Pasākumi vienam vecumposmam
- Novecojošs personāls/ nemotivēts personāls darbā ar jaunatni
- Sabiedrības novecošanās
- Atbalsta trūkums no ģimenes
- Birokrātiski ierobežojumi

2. NORMATĪVAIS REGULĒJUMS JAUNATNES JOMĀ

Izstrādājot rīcības plānu un nosakot prioritātes, tās tika balstītas uz Izglītības un zinātnes ministrijas ieteikto bāzes modeli darbam ar jaunatni pašvaldībās (Attēls 11) un ņemtas vērā arī Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijas vadlīnijas 2019.–2027. gadam.

Attēls 11 Infografika Izglītības un zinātnes ministrijas bāzes modelis darbā ar jaunatni pašvaldībās

Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijā 2019.–2027. gadam norādītas šādas vadlīnijas un mērķi:

#1 ES SAVIENOŠANA AR JAUNATNI

Mērķis: Veicināt jauniešu vidū sajūtu, ka viņi pieder Eiropas projektam, un veidot saikni starp ES un jauniešiem, lai atgūtu uzticību un palielinātu līdzdalību

#2 VISU DZIMUMU LĪDZTIESĪBA

Mērķis: Nodrošināt visu dzimumu līdztiesību un dzimumu specifikai pielāgotas pieejas visās jauniešu dzīves jomās.

#3 IEKĻAUJOŠAS SABIEDRĪBAS

Mērķis: Veicināt un nodrošināt visu jauniešu iekļaušanu sabiedrībā.

#4 INFORMĀCIJA UN KONSTRUKTĪVS DIALOGS

Mērķis: Nodrošināt, ka jauniešiem ir labāka piekļuve uzticamai informācijai, atbalstīt viņu spējas kritiski izvērtēt informāciju un iesaistīties līdzdalīgā un konstruktīvā dialogā.

#5 GARĪGĀ VESELĪBA UN LABKLĀJĪBA

Mērķis: Panākt lielāku garīgo labklājību un izbeigt garīgās veselības problēmu stigmatizāciju, tādējādi veicinot visu jauniešu sociālo iekļaušanu.

#6 ATBALSTĪT LAUKU JAUNATNI

Mērķis: Radīt apstākļus, kas jauniešiem ļauj īstenot savu potenciālu lauku apvidos.

#7 KVALITATĪVA NODARBINĀTĪBA VISIEM

Mērķis: Garantēt pieejamu darba tirgu ar iespējām, kuru rezultātā visiem jauniešiem ir kvalitatīvas darbvietas.

#8 KVALITATĪVA MĀCĪŠANĀS

Mērķis: Integrēt un uzlabot dažādas mācīšanās formas, lai sagatavotu jauniešus izaicinājumiem, ko rada aizvien mainīgā dzīve 21. gadsimtā.

#9 TELPA UN LĪDZDALĪBA VISIEM

Mērķis: Stiprināt jauniešu demokrātisko līdzdalību un autonomiju, kā arī visās sabiedrības jomās nodrošināt jauniešiem paredzētas telpas.

#10 ILGTSPĒJĪGA UN ZAĻA EIROPA

Mērķis: Izveidot sabiedrību, kurā visi jaunieši ir vides jomā aktīvi, izglītoti un spējīgi panākt izmaiņas savā ikdienas dzīvē dzīvesstilā.

#11 JAUNATNES ORGANIZĀCIJAS UN EIROPAS PROGRAMMAS

Mērķis: Visiem jauniešiem nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi jaunatnes organizācijām un Eiropas jaunatnes programmām, veidojot sabiedrību kas ir balstīta uz Eiropas vērtībām un identitāti.

Ventspils novada Jaunatnes politikas plānošanas dokumenta rīcības plānam izvēlētas 3 no minētajām vadlīnijām/prioritātēm: *iekļaujošas sabiedrības; kvalitatīva nodarbinātība visiem; telpa un līdzdalība.*

3. VENTSPILS NOVADA JAUNATNES POLITIKAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS

Pamatojoties uz Eiropas Savienības un Izglītības un zinātnes ministrijas bāzes modeli darbam ar jaunatni pašvaldībā, kā arī vispārīgo novada raksturojumu, veikto Ventspils novada jauniešu aptauju un SVID analīzi, tika:

- definēta vīzija un mērķis;
- izvirzītas prioritātes, rīcības virzieni un veicamie pasākumi;
- noteikti plānotie rezultāti.

3.1. Jaunatnes politikas vīzija, mērķis, uzdevumi un prioritārie attīstības virzieni

Vīzija:

Mērķtiecīgi, līdzdarboties prasmīgi un atsaucīgi jaunieši Ventspils novadā, kuru darbību virzījis prioritāri plānots darbs ar jaunatni.

Mērķis:

Uzlabot jauniešu vecumā no 13 līdz 25 gadiem dzīves kvalitāti Ventspils novadā un veicināt daudzpusīgu jauniešu iniciatīvu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un aktīvu dalību sabiedriskajā dzīvē.

Uzdevumi:

1. Nodrošināt atvērtu un uz sadarbību orientētu vidi dažādu aktivitāšu īstenošanai, iesaistoties visām ar jauniešu mērķauditoriju strādājošām institūcijām.
2. Dažādot saturīga un daudzpusīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas sociālās iekļaušanas jomās.

3. Veicināt jauniešu aktīvu sociālo līdzdalību, sekmēt ilgtspējīgu un kvalitatīvu darbu ar jaunatni.
4. Sekmēt jauniešu informētību par nodarbinātības iespējām, pilnveidojot jauniešu kompetences un prasmes karjeras izglītībā.

Prioritārie attīstības virzieni:

Balstoties esošās situācijas analīzē un veidojot sasaisti ar Eiropas Savienības jaunatnes stratēģiju 2019.-2027. gadam², kā arī ņemot vērā Izglītības un zinātnes ministrijas ieteikto bāzes modeli darbam ar jaunatni pašvaldībās, Ventspils novada Jaunatnes politikas plānā 2021.-2023. gadam ir noteikti 4 prioritārie rīcības virzieni.

1. Veicināt dažādu sociālo grupu jauniešu līdzdalību.
2. Nodrošināt saturīga un lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas visos pagastos.
3. Veicināt jauniešu iniciatīvu.
4. Veicināt jauniešu nodarbinātību.

²<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14080-2018-INIT/lv/pdf>

3.2. Rīcības programma

Plāna mērķis		Uzlabot jauniešu vecumā no 13 līdz 25 gadiem dzīves kvalitāti Ventspils novadā un veicināt daudzpusīgu jauniešu iniciatīvu, līdzdalību lēmumu pieņemšanā un aktīvu dalību sabiedriskajā dzīvē.				
1. Rīcības virziens		<i>Veicināt dažādu sociālo grupu jauniešu līdzdalību</i> Uzdevums: nodrošināt atvērtu un uz sadarbību orientētu vidi dažādu aktivitāšu īstenošanai, iesaistoties visām ar jauniešu mērķauditoriju strādājošām institūcijām.				
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)
1.1.	Organizēt sociāli iekļaujošās nometnes	Ārējā finansējuma piesaiste	2 projekti gadā	Ventspils novada pašvaldība, Sociālais dienests	Visas iesaistītās institūcijas	ikgadējs
		Atbalsts jauniešu kompetenču izaugsmei	2 nometnes 30 jaunieši/ gadā			ikgadējs
1.2.	Organizēt ikgadēju novada mēroga jauniešu forumu	Jauniešu iesaiste novada politikas veidošanā	120 jaunieši gadā	Izglītības pārvalde/ Jaunatnes lietu speciālists	Visas iesaistītās institūcijas	ikgadējs
1.3.	Attīstīt skolēnu pašpārvalžu sadarbību	Organizētas savstarpējās skolu pašpārvalžu tikšanās	1 reizi gadā/ 40 dalībnieki	Izglītības pārvalde/ JLS	Izglītības iestādes	ikgadējs

		Organizēti informatīvie semināri par iespējamām jauniešu iniciatīvām un līdzdalību	1 seminārs gadā			
		Veicināta jauniešu savstarpējā komunikācija un līdzdalība iniciatīvas procesos	Pieaugums 10% gadā			
1.4.	Atbalstīt jauniešu organizāciju dibināšanu un darbību	Sniegtas konsultācijas	1 seminārs gadā	Karjeras konsultants; Attīstības nodaļa	Visas iesaistītās institūcijas	ikgadējs
			15 dalībnieki			
		Veicināta jauniešu iesaiste un darbība organizācijās	Pieaugums 10%			
		Dibināto jaunatnes organizāciju skaits (par ilgtspējīgu un kvalitatīvu darbību)	1 gadā			
1.5.	Veicināt jauniešu dalību projektu konkursos	Izglītēt jauniešus par projekta pieteikuma sagatavošanu	1 apmācības pirms projekta iesniegšanas/ 20 dalībnieki	VNP	Izglītības pārvalde	ikgadējs

		Kvalitatīvi, sagatavoti un atbalstīti jauniešu projekti	4 projekti/ 2000 eiro	Izglītības pārvalde/ JLS	Visas iesaistītās institūcijas	2021.,2022., 2023. gada aprīlis
2. Rīcības virziens		<i>Nodrošināt saturīga un lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas visos pagastos</i> Uzdevums: dažādot saturīga un daudzpusīga brīvā laika pavadīšanas iespējas, nodrošinot vienlīdzīgas iespējas sociālās iekļaušanas jomās.				
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)
2.1.	Veicināt saturīgu, jauniešu ieteiktu pasākumu tradīciju veidošanos pagastos/ starp pagastiem/ novadā	Veikta jauniešu interesu aptauja	1 reizi gadā/ respondentu skaits 200	Izglītības pārvalde/ JLS	Visas iesaistītās institūcijas	2021., 2022., 2023. gada maijs
		Mērķtiecīgi organizēti pasākumi atbilstoši jauniešu mērķauditorijai katrā pagastā	2 pasākumi gadā/apmeklējums- 20 jaunieši	Jaunatnes darba brīvprātīgie koordinatori pagastos	Visas iesaistītās institūcijas	ikgadējs
		Izveidots jauniešu pasākumu/ aktivitāšu plāns pagastos	1 pasākumu/ aktivitāšu plāns gadā			
2.2.	Nodrošināt atbilstošas telpas jauniešu aktivitātēm pagastos	Katra pagasta iesniegts situācijas invertējums par jauniešiem pieejamām telpām	12 izvērtējumi	Pagastu pārvaldes	VNP	2021. gada februāris

		Pēc nepieciešamības un pamatojuma pielāgota telpa atbilstoši jauniešu vajadzībām	1 telpa gadā	Pagastu pārvaldes	VNP	2021., 2022., 2023. gada decembris
2.3.	Nodrošināt atbildīgo personu/ koordinatoru katrā skolā (skolēnu pašpārvaldē) un/vai pagastā, kas koordinē darbu ar jaunatni	Katrā pagastā ir noteikts brīvprātīgais pagasta jauniešu koordinators	1 koordinators katrā pagastā	Pagastu pārvaldes/ Izglītības iestādes	JLS	2021.,2022.,2023. maijs
2.4.	Organizēt mobilo darbu ar jaunatni	Veikts mērķtiecīgs neformāls darbs jaunatnes jomā	5 pagasti gadā/ 10 jaunieši katrā pagastā	Izglītības pārvalde/ JLS/ Pagastu pārvaldes	Visas iesaistītās institūcijas	2021.,2022., 2023.
		Palielināta jauniešu iesaiste saturīga un lietderīga brīva laika pavadīšanā	Pieaugums 5% gadā			
3. Rīcības virziens		<i>Veicināt jauniešu iniciatīvu</i> Uzdevums: sekmēt ilgtspējīgu un kvalitatīvu darbu ar jaunatni.				
Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)
3.1.	Radīt labvēlīgu vidi jauniešu aktīvai līdzdalībai dažādos sabiedrības procesos,	Popularizēta novada iestāžu un struktūrvienību darbība un to	3 jauniešiem saistošas aktivitātes gadā/ to norise/ piedāvājums	Visas iesaistītās institūcijas, kuru mērķauditorija ir jaunieši		2021., 2022., 2023.

	veicinot un atbalstot jauniešu līdzdalību novada aktivitātēs.	piedāvātās aktivitātes jauniešiem	atspoguļots jauniešiem saistošā vidē			
3.3.	Pilnveidot darbā ar jauniešiem iesaistīto darbinieku, jaunatnes darba koordinators kompetences darbam ar jauniešiem	Darbinieku dalība vietējos un starptautiskos mācību pasākumos jaunatnes jomā	3 darbinieki gadā	Izglītības pārvalde/ JLS		īkgadējs
3.4.	Attīstīt vienotu Ventspils novada jauniešu informācijas soc. tīklu platformu, lai nodrošinātu jauniešiem aktuālu, pieejamu un saistošu informāciju	Informēti jaunieši par saistošām aktivitātēm novadā	Īkgadējās aptaujās 70% jauniešu norāda, ka ir informēti	JLS/ Sabiedrisko attiecību nodaļa	Visas iesaistītās institūcijas	īkgadējs
3.5.	Sadarbības tīkla izveide ar citām Latvijas pašvaldībām jaunatnes lietās, starptautiskās sadarbības veicināšana	Dalība starptautiskajos projektos	1 projekts gadā	Attīstības nodaļa	Izglītības pārvalde	2022., 2023.
3.6.	Izveidot Ventspils novada jauniešu domi	Apstiprināts jauniešu domes nolikums	1 nolikums	JLS	Visas iesaistītās institūcijas	2021. gada septembris
		Uzsākta jauniešu domes darbība	Apstiprināts Jauniešu domes sastāvs/tikšanās reižu skaits gadā	JLS	Visas iesaistītās institūcijas	2021. gada oktobris

3.7.	Izveidot jaunatnes lietu starpinstitūciju konsultatīvo padomi	Uzlabota sadarbība kopīgu aktivitāšu, pasākumu organizēšanā jauniešu auditorijai	5 dalībnieki/ 1tikšanās gadā	Izglītības pārvalde/ JLS	Visas iesaistītās institūcijas	2021. marts 2022. marts 2023. marts
4. Rīcības virziens		<i>Veicināt jauniešu nodarbinātību</i> Uzdevums: sekmēt jauniešu informētību par nodarbinātības iespējām, pilnveidojot jauniešu kompetences un prasmes karjeras izglītībā				
N.p.k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgadam)
4.1.	Veicināt jauniešu nodarbinātību un uzņēmējdarbību Ventspils novadā, nodrošinot jauniešiem informāciju par uzņēmējdarbības iespējām	Pilnveidot informatīvo atbalstu jauniešiem uzņēmējdarbības uzsākšanai.	1 informatīvi izglītojoša kampaņa gadā/ informēti vismaz 150 jaunieši	Uzņēmējdarbības atbalsta konsultants, karjeras konsultants	Visas iesaistītās institūcijas	2021., 2022., 2023. gada septembrī

4.2.	Sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem un pašvaldību, izveidot novada jauniešu sociālo tīklu profilā sadaļu/ informāciju par pieejamām prakses un darba vietām novadā, veicinot pašvaldības piedāvāto darba vietu skolēnu/ jauniešu nodarbinātībai vasarā izmantošanu	Pieejamā informācija par prakses un darba vietām	Ikgadējā anketā 70% jauniešu min, ka viņiem ir pieejama informācija par prakses un darba vietām	VNP, Pagastu pārvaldes	Sabiedrisko attiecību nodaļa, sabiedrisko attiecību speciālists, Sociālais dienests, Karjeras konsultants.	2021.,2022., 2023. aprīlis
4.3.	Attīstīt brīvprātīgā darba jomu	Izstrādāts nolikums par brīvprātīgā darba kooridnēšanu	1 nolikums	VNP	Pagasta pārvaldes, iestādes, uzņēmēji	2022.gada decembris
		Mērķtiecīgi informēti jaunieši par brīvprātīgā darba iespējām.	1 informatīvi izglītojoša kampaņa gadā / informēti vismaz 10 jaunieši katrā pagastā	VNP	Pagasta pārvaldes, iestādes, uzņēmēji	2023. gada marts

		Mērķtiecīgi informēti potenciālie brīvprātīgā darba devēji.	1 informatīvi izglītojoša kampanja gadā / informēto skaits 5 iespējamie brīvprātīga darba devēji gadā		Pagasta pārvaldes, iestādes, uzņēmēji	2023.gada marts
--	--	--	---	--	--	-----------------

3.2. Finansējuma avots

Ventspils novada Jaunatnes politikas attīstības plāna 2021. -2023. gada ietvaros ir noteikti 17 pasākumi, kas sadalīti 4 prioritātēs. To īstenošanai pamatā paredzēta atbildīgo institūciju esošā finansējuma ietvars, vai arī iepriekš saskaņots papildus finansējums no pašvaldības budžeta vai finansējuma piesaiste no Eiropas strukturāliem vai investīciju fondiem un citiem finansējuma avotiem.

3.3. Plānotie rezultāti

1. Veicināta sociālās atstumtības riskam pakļauto bērnu un jauniešu iekļaušanu sabiedriskajos procesos.
2. Radīta labvēlīga vide jauniešu aktīvai līdzdalībai dažādos sabiedrības procesos.
3. Radīta iespēja ikvienam jauniešim pavadīt brīvo laiku atbilstoši viņa vecumam, vajadzībām un interesēm.
4. Veicināta jauniešu nodarbinātība un uzņēmējdarbība Ventspils novadā.
5. Sekmēta jauniešu labklājība novadā.
6. Sekmēta jaunatnes aktīva iekļaušanās pilsoniskas sabiedrības veidošanā un līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā pašvaldībā.
7. Sekmēta jaunu jauniešu organizāciju izveide.
8. Izveidota jaunatnes darba sistēma.
9. Pilnveidota informācijas platforma, kas nodrošina jauniešus ar viņu interesēm un vajadzībām atbilstošu, aktuālu informāciju.
10. Nodrošināts pašvaldības morālais un finansiālais atbalsts jaunatnes pasākumiem, līdzfinansējums projektiem, telpas pasākumiem un aktivitātēm.
11. Lai nodrošinātu kvalitatīvu rīcības plāna punktu izpildi, palielināta JLS slodze.

3.4. Plāna vadība un uzraudzība

Par Programmas pārraudzību atbildīgā institūcija ir Ventspils novada pašvaldības Izglītības pārvalde. Ventspils novada domes Sociālā, izglītības, kultūras un sporta komiteja apstiprina Jaunatnes politikas plānu un grozījumus tajā. Par programmas īstenošanu atbildīga ir Ventspils novada Izglītības pārvalde, jaunatnes lietu speciālists, sadarbībā ar citām iestādēm un institūcijām, atbilstoši to kompetencei jaunatnes jomā.

Reizi gadā Sociālā, izglītības, kultūras un sporta komiteja izvērtē esošo situāciju plāna īstenošanas gaitā novadā. Ikgadējā Ventspils novada jauniešu forumā tiek veikts jaunatnes darba pārskats, tā izvērtējums, apkopoti ieteikumi un noteikti uzdevumi tālāko izvirzīto mērķu sasniegšanai. Reizi trīs gados tiek veikta rīcības programmas aktualizēšana, nepieciešamības gadījumā tiek veikti grozījumi vai papildinājumi rīcības programmā.

4. PĀRSKATS PAR LĪDZDALĪBAS PASĀKUMIEM

4.1. Jauniešu forums „MUMS”

2020. gada 24. oktobrī notika pirmais Ventspils novada jauniešu forums „MUMS”. Projekta ietvaros forums jauniešiem bija iecerēts, lai prezentētu dokumenta rīcības plāna galvenās prioritātes un uzklautu jauniešu ieteikumus, priekšlikumus rīcības plāna papildināšanai.

Forums valstī izsludināto epidemioloģiskās drošības pasākumu dēļ norisinājās attālināti. Četrās dažādās darbnīcās ar savas jomas profesionāliem nodarbību vadītājiem Ventspils novada jaunieši tika motivēti iniciatīvām novadā, iedvesmoti jaunām idejām un ideju radīšanas piemēriem, un to virzīšanai uz realizēšanu. Nodarbību vadītāji uzklautāja jauniešu viedokli, to atspoguļoja prezentācijās vai rakstiskās pārskatos par vadīto nodarbību (skat. Pielikums Nr. 1, Nr. 2., Nr. 3., Nr. 4.).

Ventspils novada jaunieši aktīvi līdzdarbojās, klautājās, iesaistījās sarunās, ar dažādu aplikāciju rīkiem izteica savu viedokli, parādīja savu līdzdalību un pievienoto vērtību forumam, kā arī vēlmi sadarboties jaunatnes jomā.

Pēc jauniešu ieteikuma rīcības plānā tiek pievienots punkts 3.6. zem trešā rīcības virziena-jauniešu iniciatīvu veicināšana.

Forumā vairākkārt izskanēja jauniešu viedokļi par norisēm un vēlamojiem piedāvājumiem novadā. Forumā moderators tās apkopja tēzēs:

- Jaunieši atzīst, ka vēlas jēgpilnus, uz jauniešu mērķauditoriju virzītus pasākumus (forums, lekcijas, radošās darbnīcas, sporta pasākumi, nometnes).
- Jauniešiem ir svarīgi tikt sadzirdētiem un uzklautiem, redzot ieteikumu, vēlmju realizēšanu.
- Jaunieši vēlas kvalitatīvu un uz jauniešu interesēm vērstu darbu ar jauniešiem.
- Lielāks jauniešu iniciatīvu atbalsts; ja iniciatīvu noraidījums, tad ar iespējami detalizētu izskaidrojumu, lai saprastu pieļautās kļūdas.
- Vēlme koordinētai sadarbībai starppagastu jauniešu starpā.

4.2. Politikas plāna publiskā apspriešana

Pamatojoties uz darba grupas jaunatnes politikas īstenošanas plāna 2021.-2023. izvērtēšanas 2020. gada 15. septembra sēdes protokola nr.2., tika paziņots par Ventspils novada jaunatnes politikas plāna 2021. – 2023. gadam publisko apspriešanu. Publiskās apspriešanas termiņš noteikts no 2020. gada 21. septembra līdz 21. oktobrim. Ar attīstības plāna projekta redakciju bija iespēja iepazīties Ventspils novada pašvaldības mājaslapā.

Rakstiskus priekšlikumus varēja iesniegt:

- Ventspils novada pašvaldībā Skolas ielā 4, Ventspilī;
- sūtot uz adresi: Ventspils novada pašvaldība, Ventspilī, Skolas ielā 4, LV-3601
- sūtot uz e-pastu: info@ventspilsnd.lv

Noteiktajā apspriešanas termiņā tiek saņemti šādi priekšlikumi:

1. Iekļaut Rīcības plānā punktu, kas paredz Jaunatnes lietu speciālista esamību vismaz uz ½ slodzi. Komentārs: par JLS slodzi atrunāts pie dokumenta 3.3. punkta Plānotie rezultāti.
2. Saistībā ar jauniešu darba pieredzes trūkumu, beidzot mācības un studijas, pašvaldība varētu veicināt brīvprātīgā darba sistēmas izveidi. Komentārs: brīvprātīgā darba organizēšana prasa cilvēkresursu nodarbinātību; rīcības plānā pašreizējā trīsgadē tiek iekļauta Brīvprātīgā darba nolikuma izveide.
3. Rīcības programmas 3.4. punktu “Attīstīt vienotu Ventspils novada jauniešu informācijas soc. tīklu platformu, lai nodrošinātu jauniešiem aktuālu, pieejamu un saistošu informāciju” kā atbildīgo norādīt arī JLS. Komentārs: ieteikums ņemts vērā; rīcības plānā labots.
4. Jauniešu komunikācijai ar lēmumu pieņēmējiem ieteikts iekļaut pasākumu “tēja ar politiķiem” – 2x gadā. Komentārs: Šāda veida pasākums noteikti ir vērtīgs. Tas tiks iekļauts zem izveidotās Jauniešu domes izstrādātā pasākumu un tikšanās plāna, atsevišķi rīcības plānā to uzrādīt nav nepieciešamība.

5. Iekļaut pasākumus, kas jauniešus vecumā līdz 25 (arī ārpus skolas) izglīto par pilsoniskās līdzdalības nozīmi. Ierosināts iekļaut tādu pasākumu kā, piemēram “Demokrātijas skola”, kas varētu norisināties vienu reizi gadā un būtu kā nometne, kurā piedalītos jaunieši vecumā no 16 – 25 gadiem, tajā piedāvājot lekcijas un praktiskās darbnīcas, lai veicinātu jauniešu līdzdalību lēmumu pieņemšanā gan valsts, gan pašvaldību līmenī. Komentārs: Pasākuma realizēšanu Ventspils novadā varētu realizēt caur dibināto Ventspils novada jaunatnes organizāciju „MUMS”, pašlaik to neiekļaujot esošās trīsgrades plānā.
6. “Pielāgota telpa atbilstoši jauniešu vajadzībām” - 1 telpa gadā. Lietderīgi būtu minēt, ka 2021.gadā iesniedzams situācijas izvērtējums, kuros pagastos jau ir pieejamas telpas, kādā atbilstībā, stāvoklī un pieejamībā jauniešiem. Kuros pagastos nav- analizēt to noslodzi un nepieciešamību, izejot no šāda pārskata, paredzēt prioritāri nepieciešamo telpu ierīkošanu. Komentārs: Papildinājums iekļauts 2.2. punktā, paliekot pie rezultatīvā rādītāja- 1 telpa gadā pēc nepieciešamības.

Pamatojoties uz ieteikumiem, rīcības plāna redakcija tiek koriģēta.

Kristapa Kravaļa (lektors, personīgās produktivitātes treneris, vispusīgi veselīga dzīvesveida un personības izaugsmes kustības “HiPotential.lv” vadītājs, spēļu un atrakciju uzņēmuma "PlayPotential.lv" veidotājs) vadītās grupas nodarbības tēma:

Pretstraumētāji: 3 panākumiem bagātu jauniešu principi dzīvei un karjerai.

Kopsavilkums:

No vienas puses, mūsdienu apstākļi jauniešiem piedāvā vēl nebijušu iespēju bagātību. No otras puses, pilnvērtīgi izmantot šīs iespējas spēj tie jaunieši, kas tās apzinās un ir tām gatavi. Tas ir iniciatīvas pilns process, kurā jauniešis apzināti strādā pie savas izaugsmes. Labāk ir būt gatavam iespējām, kad tās nenāk, nekā saņemt iespējas un nebūt tām gatavam. Jaunieši, kas ar iniciatīvu spēj radīt un izmantot iespējas, ilgtermiņā ir panākumiem bagātāki nekā tie, kas dažādu iemeslu dēļ iespējas neizmanto. Šos panākumiem bagātos jauniešus mēs saucam par “Pretstraumētājiem”.

Nodarbības laikā pievērsāties “3 panākumu bagātu jauniešu principiem”, ko ikviens no dalībniekiem varēja ieviest savā dzīvē jau uzreiz pēc nodarbības. Šie principi rod pamatu psiholoģijas, socioloģijas un bioloģijas pētījumos, kā arī filozofijas un teoloģijas atziņās.

Balstīti reālos veiksmīgu jauniešu dzīves stāstos, principi ieskicēja ceļu, ko ikviens jauniešis var sākt iet tieši no tās vietas, kur šobrīd atrodas. Nodarbība notika saprotamā, interaktīvā formātā, līdzsvarojot praktiskus uzdevumus un aktivitātes, teorētisku materiālu un diskusiju. Materiāls gatavots, ņemot vērā vispusīgas personības izaugsmes konceptu - attīstību 7 dimensijās (fiziski, sociāli, emocionāli, intelektuāli, garīgi, profesionāli un finansiāli.)

Jaunieši pēc nodarbības spēja pielāgot dzirdētās atziņas savai dzīvei, plānojot konkrētus soļus - pretstraumēšanas darbības, kas paaugstina viņu iespējas sasniegt vēlamos rezultātus dažādās dzīves jomās.

- Attiecības un vide - dažādu līmeņu attiecību vides izvēle, izvērtējot to efektu uz savu dzīvi;
- Fiziskā un mentālā veselība, enerģijas līmenis - ieguldījums savā veselībā caur uzturu, miegu, veselīgu kustību un dzīves ritmu, profilaksi u.c.

- Vīzijas un antivīzijas izvirzīšana - dzīves vēlamais un nevēlamais scenārijs, konkrēti soļi un rīcība, sasniedzot vēlamo scenāriju.

Dalībnieku iesaiste:

Jau pats fakts, ka jaunieši piedalījās forumā, ir labs iniciatīvas solis no viņu puses, kas apliecina ieinteresētību gan savā personīgajā, gan Ventspils novada attīstībā. Nodarbības dalībnieki uzreiz iesaistījās iepazīšanās aktivitātēs, kas deva labu pamatu turpmākai sadarbībai - lielākā daļa dalībnieku ne tikai izprata nodarbības saturu, bet arī spēja to pielāgot savai dzīvei, lai turpmāk darbotos ar lielāku mērķtiecību un drosmīgiem lēmumiem. Vai tā būtu kāda idejas vai projekta attīstība, vai arī nozīmīgi soļi personīgajā dzīvē - tas ir lielisks ieguvums jebkurā gadījumā. Jauniešu vēlme arī turpmāk piedalīties līdzīgos pasākumos ir laba, daudzsološa zīme nākotnei, bet forums ar katru tās nodarbību ir lielisks pirmais solis uz šo nākotni, kurā netrūkst iniciatīvas un talantīgu, enerģisku jauniešu.

Līgas Siliņas (jaunatnes studijas „BaMbuss” vadītāja, Baltijas Reģionālā fonda projektu koordinatore, neformālās izglītības vadītāja) vadītās grupas nodarbības tēma:

Ideju darbnīca Ventspils novada jauniešiem.

Kopsavilkums: Jauniešu forumos ir ļoti svarīgi uz klausīt un izprast jauniešu viedokli, saklausīt viņu piedāvājumus un ieteikums, sadzirdēt vēlmes. Galvenais akcents šai nodarbībai bija nepieciešamo uzlabojumu apzināšanas Ventspils novadā no jauniešu skatu punkta; ideju ģenerēšana vietējām aktivitātēm.

Jauniešiem bija jāatbild uz konkrēti izvirzītiem jautājumiem, to atbildes jāpamato. Kopdarbs- gan visiem vienā grupā, gan arī daloties mazākās grupās- bija produktīvs, jauniešu iniciatīva un vēlme darboties nepārprotama.

**Marta,
Mārcis,
Arta**

**Sadarbība ar
citiem
novadiem -
pieredzes
apmaiņas.**

Grupa Nr.2

**Ventspils
novada
jauniešu
dome**

**Jauniešu sadarbība
starp pagastiem -
kopīgas aktivitātes,
kuru laikā saliedējas
dažādu pagastu
jaunieši.**

Mācīšanās
no citiem,
iedvesma
un jaunas
draudzības.

tīrs

pozitīvs

Radošu jauniešu
kopums, kas spēj
savas idejas virzīt
tālāk.

inovatīvs

Jauniešu
viedoklis
šobrīd ir
slēpts un
klus, bet
mēs gribam
šo viedokli
atbrīvot un
likt mūs
uz klausīt,
lai beidzot
tas sniegs
kūst!

Radošu jauniešu kopums,
kas spēj savas idejas virzīt
tālāk.

Ventspils novada jauniešu dome

Mērķis - jauniešu
viedokļu
pārstāvēniecība
Ventspils novada
domē, kā arī
jauniešu vienošana
pagastu starpā, lai
pārstāvētu savu
pagastu.

Kur? Kad? Kā? -
Ventspilī (Novada
domes telpās), 1x
mēnesī - sākot ar
2021.gadu, 2
pārstāvji no katra
pagasta (meitene un
puisis)

Kas notiks - jauniešu
kopums no katra
pagasta veidos
valdi, kas pārstāvēs
mūsu viedokli
dažādās institūcijās,
radīs kopīgus
pasākumus

Unikalitāte -
jaunums novada
mērogā, jo nekas
tāds iepriekš nav
ticis realizēts.

Jāatbalsta? - Lai
padarītu novada
jauniešu dzīvi
interesantāku un
piepildītāku.
Jāatbalsta, jo mēs
nākam ar reālām
idejām, un domei nav
jādomā par to, kā arī
tas būtu atvieglojums
jaunatnes

Grupa nr.3

Kempingi un vides atpūtas vietas.

Lelde,
Kristers

Problēma:
Nepietiekami un
neapmierinoši vides
atpūtas vietas
(ugunsgrāvis, soliņi
u.c.)

Mērķis- Ventspils
novadā atvērt vairāk
dabas rezervātus,
kempingus un
atpūtas vietas

Mūsu ideja būtu
jāatbalsta, jo apkārtnē
ventspils novadam
nav daudz atpūtas
vietu.

Izmantot pieejamo
jūras un ezeru
krastus kempingu
vietām un
publiskajām
peldvietām

Ko es ieguvu darbnīcā?

jauna
pieredze

jaunas
idejas .
:)

Jaunas
idejas
=D

Radoši
cilvēki

Visvairāk
patika
idejas
veidošana

Pieredze
prezentēšanā
(ieklaušanās
laikā)

Idejas, ko
var reāli
realizēt!

šis bija
ideju
pilns

Forši un
atraktīvi
jaunieši, tā
tikai turpināt!

Vērtīga
informācija
par visām
organizācijām,
kurās varam
iesaistīties

Reiņa Kristiāna Širokova (sertificēts izaugsmes treneris, NLP speciālists) vadītās grupas nodarbības tēma:

Kā uzstādīt mērķus un dzīves vīziju.

Kopsavilkums: Jaunieši šajā nodarbībā veica dažādus praktiskus uzdevumus, kas sevī iekļāva rakstīšanu, simbolu zīmēšanu, dalīšanos grupā un mērķu modelēšanu.

Darbnīcas sākumā jaunieši dalījās par 1 lietu, kuru ikdienā dara ar prieku. Pēc tā sekoja uzdevums, kurā katrs atbildēja uz sešiem jautājumiem, kā piemēram, kāds ir tavš dzīves sapnis, ko tev patīk darīt, kāds ir tavš mīļākais ēdiens. Uzdevums palīdzēja radīt atvērtāku gaisotni. Jaunieši tika iepazīstināti ar ideju par “darāmo lietu” sarakstu, un grupas dalībnieki kopā nāca klajā ar 58 unikālām idejām, no kurām katrs izvēlējās un pierakstīja sev 10.

Grupā vadītājs sniedza teorētisku ieskatu par 3 svarīgiem punktiem, kuri jāņem vērā, lai cilvēks sev uzstādītu patiesus un motivējošus mērķus. Jaunieši teoriju pielietoja praksē un veltīja laiku, lai katrs uzrakstītu sev jaunus mērķus, ņemot vērā jauni apgūto informāciju.

Noslēgumā vadītājs iepazīstināja dalībniekus ar to, ko nozīmē radīt savas dzīves vīziju un kāpēc tā ir svarīga un kā tā palīdz veikt nākotnes izvēles. Atgriezeniskajā saītē dalībnieki sniedza pozitīvas atsauksmes par piedzīvoto. Izskanēja tādi apgalvojumi kā – „es tagad labāk saprotu savus mērķus”, „es iemācījos, kas ir vīzija”, „bija interesanti, es daudz aizdomājos par sevi”, „es tagad zinu savu galveno mērķi”.

Kopumā nodarbība aizritēja šķietami ātri un vērtīgi, jauniešu līdzdarbošanās un izvirzītie mērķi arī Ventspils novada jauniešu jomas attīstībai bija saistoši un noderīgi.

Elīnas Grāvelsiņas (Smart - spēļu risinājumi izglītībai-vadītāja) vadītās grupas nodarbības tēma:
Ventspils novada valdnieki.

„Pasauļu valdnieki” metodē dalībnieku uzdevums ir izveidot savu ideālo valsti, izdomāt, kas būtu nepieciešams, kā to realizēt un kādas institūcijas jāiesaista, lai viss darbotos. Tā paredz ideju ģenerēšanu, izejot no vajadzībām un iespēju iztēloties un virzīties uz projektiem, kas to varētu realizēt.

Darbnīca tika dalīta 5 daļās.

1. Sākums

Lai nedaudz aprastu ar vidi un iepazītos viens ar otru, dalībnieki tika lūgti atrast „Zoom” vidē reakciju ikonas un atbildēt uz iesildošajiem jautājumiem par idejām.

2. Stāsta uzsākšana un pirmās idejas.

Iejūtoties valdnieku lomās, dalībniekiem vajadzēs radīt idejas, kas sekmētu viņu „karaļvalsts” iedzīvotāju labklājību. Sākotnēji ir doti visi pasaules līdzekļi un atbalsts. To zinot viņi uz „Lielās ideju lapas” mēģināja uzrakstīt katrs pa vienai idejai, ko paši vēlētos uzlabot.

3. Ideju ģenerēšanas tehnikas

Pirmā tehnika ir ideju veidošana, kas rodas no kontētām problēmām. Ventspils novada „karaļvalsts” iedzīvotāji sarakstīja savas nedienas uz valsts „Sūdzību dēļa”.

Otrā tehnika. Dalībniekiem bija uzdevums atrast 2 savā starpā nesaistītus priekšmetus. Pa vienam dalībnieki tos parādīja un citu uzdevums bija 30 sekunžu laikā mēģināt asociēt šos priekšmetus ar kādu ideju, kas varētu tikt realizēta.

Trešā tehnika bija Domu mākoņi. Dalībnieki aizpildīja divus Domu mākoņus, kas norādīja cilvēkus, kuriem valdnieki varētu palīdzēt un vietas, kur iespējams kaut ko mainīt.

4. Ideju izvērtēšana

Uz Lielās ideju lapas kopā ar dalībniekiem vienojāmies, kuras idejas sava starpā varētu apvienot un tad sekoja ideju izvērtēšana. Vispirms visas idejas tika novērtētas 10 baļļu skalā pēc to nozīmes šajā brīdī. Idejām, kuras tika novērtētas ar atzīmi 9 vai 10, tika pievienots novērtējums par resursu daudzumu. 1- nevajag resursus, 10- vajag daudz laika, naudas vai citus resursus. Rezultātā šīs idejas tika apkopotas grafikā, kas parāda kā var novērtēt idejas. Visas savas idejas jaunieši novērtēja kā ilgtermiņa projektus, kas paņem salīdzinoši daudz resursu, bet tās būtu ļoti nozīmīgas.

Šīs idejas noteikti varētu attīstīt tālāk, veidojot „Iepirkumu sarakstus”, kas ļautu novērtēt, kas būtu nepieciešams konkrētajai idejai, kā arī izveidot rīcības plānu. Taču to noteikti varētu darīt nākamajā jauniešu forumā un šobrīd šīs jau radītās idejas var izmantot kā bāzi, lai apzinātos iedzīvotāju vajadzības un sākumu jauniem projektiem.

5. Refleksija

Pēdējo minūšu laikā dalībniekiem tika lūgts novērtēt kā patika darbnīca un ko no tās ņems līdzi. Jaunieši atzina, ka darbnīca ir patikusi un ka noteikti ņems līdz jaunās tehnikas. Jaunieši bija atsaucīgi un vēlējās mācīties un darboties.

Ar rezultātiem var iepazīties norādītajās mājas lapu adresēs.

Lielā ideju lapa: <https://padlet.com/ozolina135/99ob00qbejzyk5ee>

Sūdzību dēlis: <https://padlet.com/ozolina135/ym0h22j2lqfj1knx>

Domu mākoņi: <https://padlet.com/ozolina135/95fxy5jsshcykwj0>